

Załącznik do uchwały Nr V/17/2015

Rady Gminy Solec-Zdrój z dnia 9.02.2015r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2015-2017

WSTĘP

Rodzina to podstawowa komórka społeczna i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, kształtujące jego osobowość, przekazujące system wartości, normy, tradycje, ukierunkowujące jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze psychicznej jak i materialno-bytowej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami i bezrobociem przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina wypełniając swoją funkcję, zwłaszcza wychowawczą, wpływa na „jakość” młodego pokolenia, jego rozwój emocjonalny i intelektualny. Złe warunki materialne rodziny, powodujące sytuacje, w których rodzina nie będzie w stanie własnymi siłami zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych swoich członków, to tylko jeden z czynników prowadzących do wykluczenia społecznego. Często u jego podłoża leżą inne problemy zaburzające funkcjonowanie rodziny. Należą do nich przede wszystkim alkoholizm, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Rodzina jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

DIAGNOZA

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcjonalności rodziny w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej została dokonana w oparciu o dane pochodzące z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu-Zdroju oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju.

Według analizy pracowników socjalnych bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zdiagnozowano w 9 rodzinach z terenu gminy, przy czym rodziny te

przy zapewnieniu wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej są w stanie zapewnić dziecku właściwy rozwój fizyczny i duchowy, co daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej. Po dokonaniu dogłębnej analizy powyższych środowisk przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny należy uznać, że działania podejmowane przez Ośrodek są wystarczające. Zatem można założyć, że prawdopodobieństwo umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej jest niewielkie.

W poniższej Tabeli prezentowane są dane dotyczące rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Gminy Solec – Zdrój oraz liczby dzieci z terenu Gminy Solec – Zdrój przebywających w rodzinach zastępczych oraz w Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych. W latach 2013-2014 żadne dziecko z terenu Gminy Solec – Zdrój nie zostało umieszczone w pieczy zastępczej. Można więc wnioskować, że podejmowane dotychczas działania są skuteczne.

	2013rok	2014rok
Liczba rodzin zastępczych na terenie gminy Solec-Zdrój	1	2
Liczba dzieci przebywający w rodzinach zastępczych z terenu gminy Solec-Zdrój	0	0
Liczba dzieci przebywających w placówkach op.-wych. Z terenu gminy Solec-Zdrój	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY SOLEC-ZDRÓJ:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu-Zdroju.
2. Komisariat Policji w Solcu-Zdroju.
3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap”
6. Urząd Gminy w Solcu-Zdroju.
7. Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

PODEJMOWANE DZIAŁANIA NA RZECZ WSPIERANIA RODZINY

Gmina Solec-Zdrój realizuje wiele działań, których celem jest m.in. wspieranie rodziny. Na terenie Gminy funkcjonuje punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych. W punkcie tym osoby zainteresowane mogą uzyskać informacje o chorobie alkoholowej, jej przyczynach, przebiegu i skutkach, o problemach występujących w rodzinach alkoholowych o tym jak sobie z nimi radzić. W punkcie konsultacyjnym można uzyskać informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie, a także na temat możliwości udzielania wszelkiej niezbędnej pomocy rodzinom i ofiarom przemocy domowej. W punkcie konsultacyjnym udzielane jest również wsparcie psychologiczne osobom będącym w kryzysie.

W zakresie rozwiązywania problemów rodzin uwikłanych w chorobę alkoholową, która jest jedną z głównych przyczyn wszelkich dysfunkcyjności rodziny działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W placówkach oświatowych na terenie Gminy realizowane są również różnego rodzaju programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, których celem jest m. in. przekazywanie dzieciom informacji jak radzić sobie w trudnych sytuacjach, gdzie można szukać pomocy.

W okresie wakacyjnym organizowane są imprezy plenerowe, pikniki rodzinne zawierające elementy profilaktyki antyuzależnieniowej i antyalkoholowej.

Dzieci z rodzin, w których występują różnego rodzaju dysfunkcje wyjeżdżają co roku na kolonie letnie oraz ferie zimowe, podczas których realizowane są również programy profilaktyczne.

Na terenie Gminy działa Zespół Interdyscyplinarny, członkowie którego w ramach swoich zadań pomagają rozwiązywać trudne sytuacje w rodzinach, w których występuje zjawisko przemocy.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, realizują szereg zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, których celem jest dbanie o rodzinę jako naturalne środowisko wychowawcze. Pracownicy socjalni na bieżąco monitorują sytuację rodzin z terenu Gminy, szczególnie uwzględniając rodziny, w których istnieje zagrożenie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W razie potrzeby pomagają w rozwiązywaniu wszelkich sytuacji kryzysowych tak aby rodzina mogła prawidłowo funkcjonować. Pracownicy Ośrodka po otrzymaniu informacji o występowaniu dysfunkcji w rodzinie, analizują sytuację i rodziny i przyczyny kryzysu celem ustalenia

działań zmierzających do powrotu do normalnego funkcjonowania. Z uwagi na specyfikę rodzin będących klientami pomocy społecznej, podejmowane wobec nich działania pomocowe mają indywidualny charakter. Każda rodzina wymaga indywidualnej formy pracy socjalnej, adekwatnej do jej problemów. W przypadku wystąpienia ryzyka umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej rodzinie na wniosek pracownika socjalnego przydzielany jest asystent rodziny. Asystent rodziny m.in. podejmuje działania mające na celu wzmacnianie roli i funkcji poszczególnych członków rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, podnoszenie świadomości w zakresie planowania rodziny, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Pozyskane informacje stanowią podstawę do opracowania zakresu przedsięwzięć gminy w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

O PROGRAMIE

Główna koncepcja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej sprowadza się do maksymalizacji dostępnego wsparcia dla naturalnego *środowiska dziecka oznaczającego jego rodzinę*. Rodzina definiowana jest zgodnie z brzmieniem wynikającym z ustawy o pomocy społecznej - „rodziną są osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej ma stanowić ostateczność po wyczerpaniu gwarantowanych przepisami możliwości pomocy rodzinie, z wyjątkiem stanów zagrożenia bezpieczeństwa dzieci czy porzucenia dziecka.

Przy organizowaniu pracy z rodziną biologiczną dziecka zasadne jest zatem sięgnięcie do instrumentów przewidzianych w innych ustawach szczegółowych w tym do ustawy o pomocy społecznej (pomimo iż ustawodawca zamierzał rozgraniczyć system pomocy społecznej od systemu pomocy rodzinie, sięgnięcie do instrumentów pomocy społecznej w większości przypadków będzie uzasadnione – klientem obu systemów będą z reguły te same rodziny), ustawy o przeciwdziałaniu przemocy, ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów czy nawet ustawy o systemie oświaty.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
2. Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2015-2017.
3. CELE PROGRAMU:
 - stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
 - pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku rodziny naturalnej;
 - tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji;
 - współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
 - wzmacnianie roli i funkcji rodziny;
 - wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
 - podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
 - przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
 - dążenie do reintegracji rodziny;
 - podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
4. Oczekiwane rezultaty:
 - podniesienie poziomu i rozwój form pomocy rodzinie;
 - poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy;
 - konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji, stowarzyszeń, itp.;
 - pozostawienie dzieci w rodzinach naturalnych;
 - reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny.

ZADANIA W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

1. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny.
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji pracowników socjalnych.
3. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
4. Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
6. Wzmacnianie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach, pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodzin.
7. Wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
8. Działania aktywizujące zawodowo-społecznie na rzecz rodzin, w których opiekunowie pozostają bez pracy.
9. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców.
10. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy, uzależnień lub długotrwałą chorobą.
11. Udział w Ogólnopolskich kampaniach promujących rodzicielstwo zastępcze oraz wzmacnianie rangi i wartości rodziny.

ZAKOŃCZENIE

Pod każdą szerokością geograficzną z różnym nasileniem występuje przemoc, zaniedbania, porzucenia fizyczne oraz psychiczne dzieci i młodzieży. Przeobrażenia społeczne wciąż niosą ze sobą wiele zagrożeń, w tym tych dotyczących rodziny.

Nieustanny pośpiech, obawa o godne życie, pracę, brak czasu dla siebie i najbliższych, to potencjalni wrogowie prawidłowego funkcjonowania rodziny naturalnej. Obok pracy nad poprawą funkcjonowania rodzin zastępczych, wiosek dziecięcych i innego rodzaju placówek opiekuńczo-wychowawczych, nie sposób nie podejmować jednoczesnych starań dbałości o rodzinę naturalną.

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny ma na celu przede wszystkim przyspieszenie procesu wychodzenia z trudnej sytuacji i rozwiązywanie bieżących problemów rodzin, a jednocześnie ma zapobiec umieszczeniu dzieci w instytucjach przewidzianych dla pieczy zastępczej.

Przewodniczący Rady

Paweł Patrzałek